

**V Міжнародна
науково-практична конференція**

**ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

Збірник тез доповідей

Україна, Мукачево
21-22 жовтня 2021 р.

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих
імені Івана Зязюна НАПН України
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)
Науковий університет імені Етвеша Лоранда (м. Будапешт, Угорщина)
Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)
Інститут педагогіки і психології
Університету імені Яна Кохановського в Кельцах (Польща)
Гуманітарно-педагогічний коледж Мукачівського державного
університету**

ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

**Збірник тез доповідей
за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції
21-22 жовтня 2021 року**

**Україна, Мукачево
21-22 жовтня 2021 р.**

УДК 37:378.011.3-057.4:316.476(477:4)(043.2)

О – 72

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(Протокол № 8 від 25 листопада 2021 р.)

Рецензенти:

Сотська Галина Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, заступник директора з науково-експериментальної роботи, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (м. Київ);

Козубовська Ірина Василівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції, 21-22 жовтня 2021 р., Мукачево / Ред.кол.: Т.Д. Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево: Вид-во МДУ, 2021. – 348 с.

ISBN 978-617-7495-48-1

У збірнику представлено тези доповідей учасників V Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції». Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку загальноосвітньої та вищої школи, освіти дорослих та професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

Редакційна колегія: Щербан Т. Д. – д.психол.н., професор (голова), Гоблик В. В. – д.е.н., професор, Товканець Г. В. – д.пед.н., професор; Кобаль В. І. – к.пед.н., доцент; Молнар Т. І. – к.пед.н., доцент, Мочан Т. М. – к.пед.н., доцент, Фенчак Л. М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

© Мукачівський державний університет, 2021

БУНДАШ І.В., ТЯГУР В.М.	
ВПЛИВ ТВОРІВ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ ЛЮДИНИ.....	71
БУСОВА О.В.	
РЕФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ КНР.....	73
ВІНЕР Г.І.	
ІНТЕГРАТИВНИЙ ПІДХІД ДО РОЗВИТКУ ОБДАРОВАНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ.....	74
ВЛК Н.В., ТИВОДАР О.	
ВІТЧИЗНЯНІ АКТУАЛІТЕТИ ОРГАНІЗАЦІЇ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ....	76
ВОВЧОК В.М., КУЗЬМА-КАЧУР М.І.	
РОЗВИТОК ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ОБ'ЄКТІВ І ЯВИЩ ПРИРОДИ.....	78
ГАВРИЛЕЧКО Г.О.	
БАГАТОГРАННІСТЬ І ГЛИБИНА ВИХОВНОЇ РОБОТИ ПЕДАГОГА В КЛАСІ ГРИ НА ФОРТЕПІАНО.....	81
ГАВРИШКО С.Г., ФЕДИНА Ю.Р.	
ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	82
ГАЙНАЛІЙ В.В., ЛІБА О.М.	
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ.....	84
ГАРТЛ О.Є., БРИЖАК Н.Ю.	
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	86
ГЕБЕШ М.М., БАРНА Х.В.	
ПОСЛІДОВНІСТЬ ЕТАПІВ ЗАСВОЄННЯ МУЗИЧНО-ДИДАКТИЧНИХ ІГОР ДОШКІЛЬНИКАМИ.....	88
ГИЧКО М.В., ЛІБА О.М.	
НЕСТАНДАРТНІ ЗАДАЧІ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ.....	90
ГЛАГОЛА О.М.	
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ГУМАННОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ.....	92
ГРАБ Л.М., ФАЗЕКОШ Н.Ю., ЛАВРЕНОВА М.В.	
ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	95
ГРАБ М.В.	
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРИРОДНИЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ.....	96
ГРАБ М.В., ЖЕЛЕЗНЯК І.Г., СЮТРИК В.М.	
ДО ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ІКТ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	99
ГРЕЧИН М.М., БРИЖАК Н.Ю.	
ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	101

вимогах у вигляді кваліфікаційних і атестаційних показників. Професійна освіта з дошкільного профілю в Китаї отримують в установах вищої та середньої освіти. Крім того, система підвищення кваліфікації педагогів дошкільного виховання працює по всій країні. Кожен дитячий сад проводить перепідготовку своїх педагогів з метою підвищення їх знань, умінь в області навчання і виховання дітей дошкільного віку. Для вивчення зарубіжного досвіду з організації дошкільного справи вихователів іноді направляють на стажування за кордон. Спілкуватися на професійні теми вихователі можуть на щомісячних педагогічних форумах, які організовуються по всій країні. В ході професійної підготовки і перепідготовки кадрів використовуються активні методи навчання.

Список використаних джерел

1. Ли Пидэ. Об обучении. Пекин.: Изд-во. Народное образование. 1991. С. 23-24
2. Лю цзяньмин, Юй цзяньюн, Цай сяохун. Реформа новой учебной программы и подготовка учителя начальной образования будущего // Информация науки и техники. № 11, 2007. С. 182-183.
3. Хуан илинь. Исторические изменения и анализ тенденций модели педагогического образования нашего страны. – Сычуань: Изд-во СПУ, 2007.
4. Ху Чжунпин, Ли Фан, Чжан ЦзюньХун. Современная педагогика. Пекин.: Изд-во. Высшее образование. 2-ая редакция. 2005. - 274 с.

ВІНЕР Г.І.

Мукачівський державний університет, Україна,

ТЯГУР В.М.

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці ІІ, Україна

ІНТЕГРАТИВНИЙ ПІДХІД ДО РОЗВИТКУ ОБДАРОВАНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

Інтеграційний підхід в системі освіти є надзвичайно важливим компонентом для отримання цілісних знань учасниками навчально-виховного процесу, в тому числі початкової школи, шляхом формування предметних і ключових компетентностей. «Знання практично всіх ключових дисциплін базуються на знаннях з інших дисциплін, і лише глибоке розуміння комплексу всіх дисциплін може забезпечити роботу на належному рівні» [1, с.137]. Проблема інтегративного підходу в навчально-виховному процесі на основі компетентнісного підходу набуває сьогодні соціально-педагогічного та стратегічного значення.

Що ж таке інтеграція? Поняття «інтеграція» походить від латинського слова «integratio», значення якого – заповнення, або «integer» – цілий. Саме поняття має багато визначень у науковій літературі. У тлумачному словнику Оксфордського університету інтеграцію розглядають як «... акт чи процес поєднання двох чи більше частин таким чином, щоб вони функціонували разом» [2, с.675], а у педагогічному словнику зазначено, що поняття інтеграції

означає стан зв'язності окремих диференційованих частин і функцій системи, організму в ціле, так і процес, що веде до такого стану [3, с.229].

Інтеграція в освіті вирішує безліч завдань: розвиває ерудицію, логіку мислення, творчість і потенціал здобувачів освіти, формує професійні та загальнокультурні компетенції, активізує всебічний розвиток [4, с.97].

У початковій школі на уроках трудового навчання (дизайну і технологій), переважно, практикується міжпредметна інтеграція, хоча на цих уроках має місце діяльнісна інтеграція, яка ґрунтується на синтезі знань, умінь, необхідних для виконання певного виду діяльності, а практична інтеграція орієнтується на вивчення процесів або продуктів (виробів), що виникли як наслідок відповідного науково-технічного прогресу і для розгляду та частково застосування потребують знання з різних галузей науки.

Саме на цих уроках у початковій школі можна розпочати підготовку до професійного становлення, на основі поглибленої та вдосконаленої роботи з академічно обдарованими дітьми, з врахуванням досвіду вчителів шкіл, вироблення власної технології роботи з обдарованими учнями в конкретних випадках.

На уроках трудового навчання (дизайну і технологій) в початковій школі слід впроваджувати процес формування та розвитку обдарованості дитини на засадах інтегративно-діяльнісного підходу до організації навчання і виховання

Ефективність процесу розвитку обдарованості учнів на уроках трудового навчання (дизайну і технологій) буде на високому рівні при організації навчально-виховного процесу саме на основі інтегративно-діяльнісного підходу, а навчання та діяльність орієнтуватимуться на учня – активного учасника навчально-виховного процесу в якому вчитель виконує в більшості роль консультанта-фасилітатора. Це можна досягнути впровадженням узгодженого інтегрованого змісту навчального предмету викладання якого забезпечуватиметься відповідними йому формами і методами навчання та виховання при навчально-методичному забезпеченні цієї роботи.

В цьому випадку розвитку обдарованості молодших школярів сприятиме запровадження у навчальний процес сучасних особистісно-орієнтовних технологій, які спрямовані на формування компетентностей учнів в галузі технологій та загальнонавчальних знань як цілісної системи.

Формування у школярів початкових класів важливих компетентностей на основі розроблених завдань, які базуються на інтегративних знаннях та діяльності сприятимуть розвитку мислення, можливості теоретичного аналізу, можливостей мисленевої діяльності, вмінню моделювання ситуацій, розвиватимуть вміння аналізувати навчальні завдання, шукати нетривіальні шляхи їх вирішення, є засобом отримання нових знань та досвіду, створюючи умови для самореалізації здобувачів освіти, та в тому числі, вчителів.

На основі пізнавальної діяльності, яка є основою будь-якої свідомої діяльності людини і включає пошук, сприйняття, запам'ятовування, переробку та реалізацію інформації в мисленні, уяві і дії, може найкраще розкритися обдарованість молодших школярів. З цією метою в навчально-виховний процес на уроках трудового навчання необхідно: включати спеціально розроблені

інтегративні психолого-педагогічні методики, комплекси вправ, ігри, тренінги, спрямовані на розвиток пізнавальних здібностей; здійснювати активізацію творчого потенціалу дітей з інтелектуальною (академічною) і творчою (креативною) обдарованістю на основі інтеграції основної (базової) і додаткової освіти (заняття за інтересами, студії, гуртки і т.п.) з метою гармонійного розвитку дитини як суб'єкта творчої діяльності та самореалізації особистості через організацію різноманітної діяльності

Щоб бачити результати та рівень розвитку обдарованості здобувачів освіти початкової школи на уроках трудового навчання (дизайну і технологій) необхідно на основі новітніх методик систематично проводити діагностику рівня множинних здібностей та умов їх розвитку. Здібності формуються та розвиваються, згідно теорії діяльнісно-особистісного підходу, під впливом навколишнього середовища, шляхом залучення особистості в діяльність.

Отже, існує багато досліджень, які розкривають проблему інтегративного підходу в освіті. Вони є цікавими для нашого подальшого дослідження, особливо в плані вивчення інтегративного підходу для розвитку обдарованості, тому що дадуть змогу сформувати теоретичні основи формування індивідуального стилю майбутніх вчителів початкової школи на засадах міждисциплінарної інтеграції.

Список використаних джерел

1. Пришупа Ю.Ю. Інтегративний підхід як один із факторів формування самоосвітньої компетентності майбутніх інженерів-будівельників. / Ю.Ю. Пришупа // Вісник Національного університету оборони України. – 2014. – № 1 (38). – С. 134–138.

2. Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English Sixth Edition; ed. by Sally Wehmeier. Oxford, University Press, 2000. 1540 p.

3. Педагогічний словник / [за ред. М.Д. Ярмаченка]. – К.: Педагогічна думка, 2001. – 516 с.

4. Адамко М.А. Содержательные аспекты интегративного подхода в вузовском процессе изучения английского языка / М.А. Адамко // Вестник ТвГУ. Сер. «Педагогика и психология». – 2016. – № 3. – С. 96–104.

ВЛК Н.В.,
ТИВОДАР О.

Відокремлений структурний підрозділ
«Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж МДУ», Україна

ВІТЧИЗНЯНІ АКТУАЛІТЕТИ ОРГАНІЗАЦІЇ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВИТИ

Організація та забезпечення системи неперервної освіти в умовах переходу до інформаційного суспільства є одним з найважливіших завдань сучасного суспільного розвитку. В умовах постіндустріальної економіки неперервність здобуття знань стає основним принципом функціонування освітньої системи в цілому, що передбачає залучення до освітнього процесу людини впродовж усього її життя. Це стало беззаперечною вимогою соціального, економічного та технічного прогресу людства.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>